

□

Long hay R ng, đ ng đ u trong T Linh: Long, Lân, Quy, Ph ng. Nh ng con v t huy n tho i, ch có tên theo huy n thuy t, không có th t trong các loài sinh v t.

Th i tr c, trong ch đ phong ki n, R ng đ c l y làm bi u t ng c a các vì vua ch u nh h ng n ng v v n hóa Trung Hoa.

B t c th gì trên thân th h c liên quan đ n nhà vua đ u kh i đ u b ng ch Long. C th vua đ c g i b ng Long th , m t vua Long nhãn (và cũng là c m trái nhãn ph i khô, dùng làm thu c b trong ngành Đông Y) râu vua Long tu,... N i vua ng i làm vi c Long ngai, gi ng vua ng Long sàng, xe vua đi Long xa, Long giá, áo vua Long c n, Long bào, ki u vua Long đình, g y vua Long tr ng,... vua đ n n i nào đó đ c g i là Long ng .

Ch Long g n li n v i nhà vua nh v y, nh ng v chánh c a vua g i là gì?

Th i c Trung Qu c đ n đ i T n Th y Hoàng, vua g i v chánh c a ông ta b ng H u; gi i qu n th n g i là V ng H u.

Đ n đ i Hán v sau m i g i v vua là Hoàng H u, và Hoàng H u là ch c v đ c vua phong. Bà L H u là ng i ph n Trung Qu c đ u tiên đ c th phong ch c danh Hoàng H u.

Ch c danh Hoàng H u là “Đ nh t, v nhi”, ch khi nào Hoàng H u t i ch c b ph h c ch t m i đ c phong cho ng i k nhi m. K d , nh ng bà v th c a vua ch đ c g i b ng Phi.

Nh ng, cái nguyên t c “Duy nh t Hoàng H u” c a Trung Qu c b nh ng vì vua trên đ t n c ta đánh g c, các vì vua: Đinh Tiên Hoàng có 5 hoàng h u; Lê Đ i Hành có 5 hoàng h u; Lý Thái T có 9 hoàng h u, Lý Thái Tông có 8 hoàng h u.

Khi Nhà Nguy n Gia Long l p qu c, thì ch c danh cao nh t, quy n uy nh t trong gi i n c cung đình, ngoài xã h i là Phi. Đ n đ i B o Đ i m i có Hoàng H u. (Nam Ph ng Hoàng H u)

Nh v y, các bà v Vua đ u không có “long”, cho dù “Long thê” hay “Long n”.

N u có ai h i: Vua g i v ông ta b ng gì? Đa s s tr l i: H u, Ái h u, Ái khanh, Ái n ng,... Nh ng chính xác nh t là: Vua g i v ông ta b ng MI NG (m m).

“B u b i” nhà vua thì g i là “Ng c C t” ho c “Long c t”. Còn “cái đ u tr c b m sinh” c a nam gi i, trong gi i bình dân g i là Quy đ u. “Cái y” c a vua cũng g i “Quy đ u”, n u ai g i là “Long đ u” (đ u r ng = đ u vua) thì ch có n c b ch t chém. Đúg là r c r i l i th i!

Có ng i c c h i: “Khi vua “làm chuy n n chuy n kia” đ c g i là Long gì?” Câu h i đ c m t tay “ch c tr i khu y n c” đ p: Hoàng Th ng làm v sinh cho Hoàng H u.

Còn khi vua bài ti t, ng i ta nói đùa là “Long ”, th c t nh th nào ng i vi t ch ng bi t. V nào bi t xin vui lòng ch giáo!

Khi nói v nhà vua, không th nói Long V ng mà ph i nói Long nhan, trong khi Long nhan ch là cái m t vua. Còn Long V ng, ch đ g i v vua cai tr d i n c. Cũng v y, n i vua và hoàng thân qu c thích trú ng không th g i Long Cung, mà ph i g i Hoàng Cung. Còn Long Cung là n i c a Long V ng.

T t c nh ng ti ng có ch Long dùng đ g i c th nhà vua ch v i m c đích tr u t ng, do s tôn sùng thái quá. Gi nh đó là m t th c t, chúng ta th hình dung m t con ng i có đ u r ng, râu r ng, m t mũi gi ng m t r ng,... thì kh ng khi p đ n đ ng nào!

Có nh ng t kếp ho c c m t có ch Long “h n l áo, ngang tàng” đ ng tr c, nh ng ch ng “ăn nh u” gì đ n nhà vua, nh : long nhong, long đong, long tong, long lạnh, long loc, long tr i chuy n ho c l đ t,...

Trong Tam Qu c Chí có đ n, khi Tào Tháo b b nh n ng thềm ăn gan r ng. T T xin đi n ki n, l y bút v m t con r ng trên l a, gi ng y nh th t, xong dùng dao m b ng máu ch y đ c d , đ n T T móc gan r ng ra dâng Tháo. Tào Tháo kinh hoàng, cho là ma thu t truy n l nh b t, T T leo lên l ng r ng bay m t.

Vua Hu nh Đ và hoàng h u đ c v tiên tên Qu ng Thành T truy n cho phép tiên, khi thành đ o, có r ng vàng sa xu ng, hai v ch ng c i v tr i. Th i Chi n Qu c, Tiêu S và L ng Ng c (con gái út c a T n M c Công) tu tiên, khi thành đ o, Tiêu S c i r ng, v c i ph ng bay lên tr i (truy n Đông Châu Li t Qu c, có nói rõ chuy n n y)

Truy n thuy t Trung Qu c có câu chuy n: “X a có m t vì vua mu n v hai con r ng đ treo hai bên ngai vàng, bèn rao truy n kh p dân gian, ai v tranh r ng đ p nh t s đ c tr ng th ng, nh ng h a sĩ tài ba trong n c ùn ùn kéo v kinh đô nhi u nh mây, nh ng không ai v v a lòng đ c vua. B ng có m t h a sĩ tr đ n, tâu: - “B h mu n v b c tranh y, thì xin cho h th n m t lo i l a quý, d t b ng 10 th t c a loài t m đ c ăn lo i lá dâu trên đ cao 7000 th c (m t th c Tàu b ng b n t c th c Tây) T n S n. Khi có t , ph i tuy n nh ng tay th d t xu t s c đ khi d t không đ l i m t s i t nào trên m t l a...” Nhà vua đ ng ý, h n năm sau. Đ n h n, chàng h a sĩ đem l a v hang núi, h n 3 năm sau m i hoàn thành, và l y cái đ u b o đ m cho sáng tác c a mình!

Ba năm sau, chàng h a sĩ tr trung ngày tr c b ng tr nên tóc tr ng nh bông, đ n dâng vua hai b c tranh. Nhà vua h n h m ra xem, ch th y m i bên t m l a ch có hai đ ng x dài t trên xu ng d i! Vua và tri u th n cùng ng ngác. T c gi n, không c n tra v n l i nào, vua truy n l nh chém đ u ng i h a sĩ.

T đó nhà vua bu n không nguôi, tìm vui trong thú đi săn. Đ n m t hang núi, h i ra thì đó là hang đ ng c a ng i h a sĩ n . Vua tò mò vào xem. V a vào c a đ ng, nhà vua th y hai b c tranh v r ng treo trên hai bên vách đá, nét v c c s ng đ ng. R ng v trên b c tranh nh đang nhe nanh v n vu t!

Gió lay, hai t m l a chao đ ng, nhà vua t ng ch ng hai con r ng đang l n khúc, chào đón đ ng chí tôn! Vua bu t mi ng: - “Th t là h o tài hoa! ph i chi nhà ng i dâng hai b c tranh n y cho tr m, thì công s c đáng phong h u!” Nói xong, bùi ngùi th ng ti c... Vào bên trong n a, vua l i th y hai b c tranh r ng y nh hai b c tranh tr c, nh ng đ ng nét ít h n, v n không kém ph n linh đ ng. Vua nói: - “Th n bút di u k ! tài ba n y nghĩ đáng đ c phong v ng!” Ng m ngùi m t lúc r i đi vào ti p, l i th y hai b c tranh v r ng y nh hai l n tr c, nh ng l i càng ít đ ng nét h n, song, tranh toát ra s thoát t c phi th ng. Hai con r ng nh n, nh hi n, nh th ng, nh gi ng.

Nhà vua r ng r i tay chân, ngh n lòng th t lên: - Ôi! tài hoa nghìn năm khó th y, chia đôi thiên h cũng ch a v a! Ta đã h i l m ng i r i!” L i b c vào thêm n a thì... vua th y hai t m l a, nh ng trên đó không v hai con r ng nh 3 l n tr c, mà ch v có hai s c dài t trên xu ng d i y nh hai “b c tranh” mà h a sĩ dâng vua ngày nào! Th y th , nhà vua suy nghĩ, t n ng n nhìn mãi, nhìn lâu th y hai l n v y hóa ra hai con r ng đang bay l n trên l a. Vua l c đ u, th dài ngao ngán cho s kém hi u bi t c a mình!

T đó, ng i ta m i hi u thêm r ng, cái NGU không ch có hàng dân gi mà còn hi n di n nhi u giai t ng khác trong xã h i con ng i.

Thái Qu c M u